

NIEUWSBRIEF

★ verzamelen, bewaren en publiceren van historisch materiaal van de stad Franeker ★ belangstelling opwekken voor de historie van de stad Franeker ★ bevorderen en verrichten van al wat hiermee verband houdt ★

**STICHTING HISTORISCH
CENTRUM FRANEKER**

E-mail:

info@historischcentrumfraneke.nl

IBAN: NL35 RABO 0370 0787 72

ANBI-reg.nr.: 862 676 532

Openingstijden

Iedere maandagmiddag en iedere eerste zaterdagmiddag van de maand van 14.00-17.00 uur.

Adres: Raadhuisplein 1, Franeker

Website

www.historischcentrumfraneke.nl

Sociale media

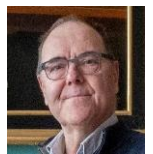
Historisch
Centrum
Franeker

Fraai ingekleurde oude foto van de plek waar nu de Westerpoortdam ligt.

VOORWOORD

Arjo Hillebrand - voorzitter

Bijgaand treft u de vierde Nieuwsbrief aan van de Stichting Historisch Centrum Franeker, wederom in de vorm van een soortement verslag over het afgelopen jaar. We kunnen terugkijken op een periode waarin, met medewerking van velen, weer veel tot stand gekomen is. In dit blad onder andere een chronologisch overzicht van een aantal er wat uitspringende activiteiten.

Daarnaast een bijdrage over de inventarisatie van de grafzerken in de Martinikerk, een aanvulling op de in Nieuwsbrieven 1 en 3 gepubliceerde lijsten met HCF-archieven en een opsomming van diverse nieuwe aanwinsten voor onze bibliotheek en expositieruimte. Ik wens u veel leesplezier en hoop u ook dit jaar (weer) vaak als bezoeker van ons mooie centrum te mogen ontmoeten.

IN DIT NUMMER

JAARVERSLAG 2024

GRAFSTENEN MARTINIKERK

NIEUWE AANWINSTEN

JAAROVERZICHT 2024

11 januari vertoonden Arjo en Piet in Bibliotheek Franeker een powerpointpresentatie over het HCF en vele oude films van Franeker, waarbij zo'n 45 personen aanwezig waren; tevens was de hele maand januari in de bieb een expositie van HCF-canvasdoeken met vergrote ansichtkaarten

16 januari gaven Arjo en Piet eenzelfde soort presentatie voor de bewoners in Roordastate

22 januari kregen de HCF-bestuursleden in het Gemeentearchief van Waadhoeke een uitgebreide rondleiding van gemeentearchivaris Jan Metzlar

12 maart kocht het HCF de antieke burgemeestersstoel die ooit van Jan Dirks (burgemeester van Franeker van 1898-1913) was; het bedrag van € 250,- is later door de Gemeente teruggestort

Leo Versteeg met een foto van Jan Dirks bij de fraaie burgemeestersstoel in het oude stadhuis

6 april bemande het HCF een 'stand' tijdens de Genealogische Contactdag met zo'n 350 bezoekers in Tresoar te Leeuwarden

8 april had een groep HCF-medewerkers een uitje naar de collega's van het HCL te Leeuwarden

7 juni ontving het HCF in het kader van het project "Fryslân Ferbynt" het bedrag van € 500,-, o.a. om kandidaat-vrijwilligers te stimuleren zich aan te melden bij het HCF

19 augustus werd Sytske Bergema, onze meest gulle geefster qua HCF-materialen, 100 jaar en hield zij een receptie in Keningstate

bestuurslid Chris Bonnema feliciteert eeuweling Sytske Bergema

21 september kregen we tijdens de Agrarische Dagen weer veel bezoekers bij onze eigen kraam

15 oktober bracht het HCF, samen met Planetarium en Studio Johan Bosgra, een sticker uit: in de kleuren van de voormalige gemeente Franeker en met o.a. Martinikerk en Planetarium in silhouet

31 oktober ontving het HCF het mooie bedrag van € 872,- vanwege de actie Rabo-Clubsupport; hartelijk dank aan allen die op ons stemden!

23 november kwamen zo'n 45 bezoekers naar het HCF i.v.m. 'De dag van de Aardappel', met een nieuwe expositie over o.a. ZPC, de familie Hettema en verbouw, transport en handel van de aardappel

juli-december ontvingen we van diverse Franeker verenigingen hun archieven: Sportclub Franeker, Franeker Bridge Club, Stedenband Franeker met Sátoraljaújhely (Hong.) en de Franeker biljartclubs

INVENTARISATIE GRAFZERKEN MARTINIKERK

Een bijzonder project in 2024 van het Historisch Centrum Franeker (HCF) was het beter in kaart brengen van de grafzerken in de Martinikerk.

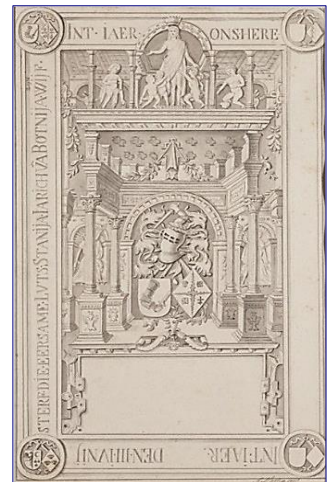
De Hervormde Gemeente Franeker bezat reeds een inventarisatie van de stenen, dankzij naspeuringen in het verleden door mensen als Dominicus Cannegieter, A.L. Heerma Voss, Gerard van der Heide en meer recentelijk door Hessel de Walle.

Tijdens het onderzoek van 2024 bleek dat het Fries Museum 55 tekeningen van grafzerken uit omstreeks 1880 van Albert Martin bezit. Verder waren in 2013 zo'n 76 foto's gemaakt van zerken door Chris Booms als medewerker van de Rijksdienst Cultureel Erfgoed (RCE).

De kerk is tweemaal geheel gerestaureerd, in 1876 en in 1941. Bij de laatste restauratie zijn grafstenen onder de vlonders, die een groot deel (ongeveer driekwart) van de vloer bedekten, teruggevonden en is alles herschikt. Alle zerken en gedenkstenen (zo'n 340 stuks, compleet of in fragmenten nog aanwezig) zouden uiteindelijk in het zicht komen.

Via de HCF-database met Franeker inwoners konden namen op de zerken gekoppeld worden aan een adres. Zo ontstond een volledig beeld van de begraven personen en hun familie. Al deze gegevens en afbeeldingen zijn inmiddels terug te vinden op de website van het HCF.

Hiernaast op de bovenste foto een voorbeeld van een tekening die veel details toont, terwijl de onderste foto de werkelijke steen toont is die erg versleten is.

De eind 14e eeuw gebouwde Martinikerk te Franeker

← Filmfragmenten Franeker v.v. Freno van wedstrijden tussen november 1932 en maart 1933, gemaakt door Foto Hommema (duur: ca. 11 min.)

Aanvullingen op de lijst van HCF-archieven 1 t/m 37, die eerder werd gepubliceerd in de HCF-Nieuwsbrieven 1 en 3:

- 38. Brochures stadsontwikkeling, 3 dozen
- 39. Archief De Kibboets in Franeker, 1 doos
- 40. Archief "Onderlinge Glasverzekering Mij." (opgericht in 1928), 1 doos
- 41. Archief Franeker Zwemclub '54 (vanaf 1954), 1 doos
- 42. Collectie Gerard van der Heide, 1 doos
- 43. Archief Sportclub Franeker + voorlopers (1926-2015), 7 dozen
- 44. Archief Muziekkorpsen te Franeker, 1 doos
- 45. Archief Franeker Bridge Club (vanaf 1950), 3 dozen
- 46. Archief Stedenband Franeker met Sátorajauhely (Hongarije), 4 dozen
- 47. Archief Franeker Biljartverenigingen (vanaf 1959), 2 dozen

NIEUWE AANWINSTEN HCF-BIBLIOTHEEK, O.A.

- ❖ 'De Oudheidkamer in het stadhuis van Franeker' (1902), door Mr. B.J. van Veenhoven
- ❖ 'Molens in en rond Franeker en Franekeradeel' (2010), door Tjerk Severein
- ❖ 'Het Franeker van dominee Atzo Claes Nicolai' (2023), door Jan Olthof
- ❖ 'De geschiedenis van Meubelfabriek Bijlsma, 1930-2010' (2024), door oud-eigenaar/directeur Jacob Bijlsma
- ❖ Familieboek 'Van Groning in Friesland' (2024), door Piet Postma
- ❖ 'Dêr is Hiddema', een biografie van dr. Watze Hiddema (2024), door dochter Houkje Hiddema

Verder werden diverse schilderijen, plakboeken met knipsels, oude facturen bedrijven, tekeningen, oude foto's en ansichtkaarten bij ons gebracht. Ook bijzonder: bijv. de schenkingen van een 3- en 9-armige Joodse kandelaar (Chanoekia), een oude kaarsenlantaarn en films (1959-1960) en dia's (1962-1978) van Franeker VCJC-jeugdkampen.

BESTUURSLEDEN

Arjo Hillebrand, voorzitter

Tel. 06 - 8207 4891

E-mail: hillebrand34@home.nl

Piet Postma, secretaris

Tel. 06 - 4960 2795

E-mail: ppostma53@gmail.com

Leo Versteeg, penningmeester

Tel. 06 - 5111 6559

E-mail: l.versteeg@mailons.nl

Marinus Bokhorst

Tel. 06 - 1518 7766

E-mail: marinus.ike@gmail.com

Johan Lautenbach

Tel. 06 - 1898 4049

mail: j.b.lautenbach@gmail.com

MEDEWERKERS

Klaas Dijkstra, Gerard van der Heide, Riekje Jorritsma, Johan Lautenbach, Jelmer Miedema, Bauke Noordbruis, Max Popma, Jacob van Sluis, Eddie Spoelstra, Riekje Tamminga-van der Schoot, Sjoerd van der Vaart, Guido Vermei, Margreet van Vossen, Harmen Westra

In november 2024 ontving Piet Postma (rechts) van medebestuurslid Marinus Bokhorst voor het HCF een fraaie gevelsteen uit 1712 met paardenkop. Marinus had deze jaren geleden in een ingestort huisje gevonden - achter in zijn tuin van Zilverstraat 53, daar waar vroeger logement Het Posthuis zat. De steen moet vroeger in de stalling met hoefsmid hebben gezeten, staande achter de herberg (met ingang in de Schoolsteeg).

Bedankt!

Het Historisch Centrum Franeker dankt allen die het afgelopen jaar foto's, boeken, voorwerpen of archiefstukken aan het HCF hebben geschonken of in bruikleen hebben afgestaan.

Oproep

Heeft u misschien zelf bijvoorbeeld nog boeken, foto's, krantenknipsels of oude ansichtkaarten van Franeker waar u niets meer mee doet? Schenk ze dan aan het HCF of leen ze tijdelijk aan hen uit, zodat de medewerkers die kunnen scannen en kunnen opnemen in hun archief. Bij voorbaat hartelijk dank!

Presentaties

Na overleg kan het HCF ook presentaties over oud-Franeker aan groepen of verenigingen verzorgen.

OOK VRIJWILLIGER WORDEN?

Het HCF heeft vrijwilligers nodig voor het ontvangen van bezoekers, voor educatie, groepsbegeleiding en archiefwerkzaamheden.

Heeft u interesse in de Franeker historie en tijd en zin om ook actief te zijn voor het HCF? Neem dan contact op met één van de bestuursleden. Die vertelt u graag over de mogelijkheden daarvan.